

Гринюк В. О.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН ЩОДО ОТРИМАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Досліджено питання отримання доказів стороною обвинувачення та захисту у змагально-кримінальному процесі на стадії досудового розслідування. Проаналізовано повноваження сторін щодо збирання доказів. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення процесуального порядку отримання доказів стороною обвинувачення та захисту з урахуванням засади змагальності.

Ключові слова: засада змагальності, змагальність, доказування, збирання доказів, отримання доказів, сторона обвинувачення, сторона захисту, способи збирання доказів, способи отримання доказів.

Исследован вопрос получения доказательств стороной обвинения и защиты в состязательном уголовном процессе на стадии досудебного расследования. Проанализировано полномочия сторон по сборанию доказательств. Сформулированы предложения по усовершенствованию процессуального порядка получения доказательств стороной обвинения и защиты с учетом принципа состязательности.

Ключевые слова: принцип состязательности, состязательность, доказывание, собирание доказательств, получение доказательств, сторона обвинения, способы собирания доказательств, способы получения доказательств.

Актуальність дослідження зумовлена закріпленням на законодавчому рівні принципу змагальності і його реалізації під час досудового розслідування. Основним змістом, стержнем кримінально-процесуальної діяльності є доказування, яке здійснюється уповноваженими суб'єктами у відповідності до встановленої законом процесуальної форми, що полягає в отриманні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для криміналь-

ного провадження. Набрання чинності Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України) зумовило суттєве розширення кола суб'єктів доказування, шляхом наділення такими повноваженнями не тільки сторону обвинувачення, а й сторону захисту. Чітке визначення кола суб'єктів, які уповноважені отримувати докази в кримінальному провадженні, має суттєве значення, оскільки отримання доказів не уповноваженим суб'єктом має наслідком їх недопустимість.

Окремі питання участі сторін кримінального провадження у доказуванні в досліджували такі вчені-процесуалісти, як Ю.П. Алєнін, І.В. Гловюк, В.П. Гмирко, В.Г. Гончаренко, Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, Є.Г. Коваленко, Л.Д. Кокорєв, М.М. Михєєнко, В.Т. Нор, М.А. Погорєцький, В.О. Попєлюшко, О.В. Рибалка, Д.Б. Сергєєва, Н.П. Сиза, С.М. Стахівський, М.С. Строгович, В.М. Тертишник, Л.Д. Удалова, М.Є. Шумило, В.П. Шибіко, О.Г. Яновська та інші фахівці-процесуалісти. Разом з тим окремі теоретичні та практичні питання отримання доказів залишаються дискусійними в теорії та практиці кримінального процесу.

Метою даної статті є аналіз положень КПК України, що регламентують процес доказування та формулювання пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства у питаннях отримання доказів стороною обвинувачення та захисту під час досудового розслідування в кримінальному провадженні з урахуванням принципу змагальності. Для досягнення визначеної мети слід виявити та проаналізувати основні теоретичні та практичні проблеми, які виникають в зв'язку із отриманням доказів сторонами кримінального провадження.

Відповідно до п. 4 ч. 3 ст. 129 Конституції України однією із засад судочинства є змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Аналогічне положення міститься в якості однієї із загальних засад кримінального провадження (п. 15 ч. 1 ст. 7 КПК України). Змагальність передбачає самостійне обстоювання стороною обвинувачення і стороною захисту їхніх правових позицій, прав, свобод і законних інтересів засобами, передбаченими КПК України (ч. 1 ст. 22 КПК України). Змагальність сторін найбільш повно діє на судових стадіях кримінального провадження. Доказування у кримінальному провадженні відповідно до ч. 2 ст. 22 КПК України здійснюється сторонами кримінального провадження, які ма-

ють рівні права на збирання та подання до суду речей, документів та інших доказів. Таким чином, виходячи із засади змагальності лише сторони кримінального провадження наділені повноваженнями щодо отримання доказів та їх використання для обґрунтування своїх процесуальних рішень.

Відповідно до ч. 2 ст. 91 КПК України доказування полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження. Одним із елементів процесу доказування є збирання (формування) доказів, що є складною комплексною діяльністю по виявленню, витребуванню, отриманню, закріпленню, збереженню у встановленому порядку доказів [1, с. 223]. Поряд з цим в ч. 1 ст. 223 КПК України, разом з терміном «збирання» вживається термін «отримання». Саме тому, як слушно зазначає М.А. Погорєцький, для початкового етапу доказування більш прийнятним є застосування терміну «отримання», оскільки він точніше відбиває сутність першого етапу процесу доказування [2, с. 506]. Ми підтримуємо останню точку зору і вважаємо, що отримання доказу є активною процесуальною діяльністю суб'єктів доказування, яка складається з таких взаємозв'язаних елементів: пошук, виявлення та вилучення фактичних даних та їх джерел; перевірка, оцінка фактичних даних і їх джерел, їх процесуальне оформлення та надання їм уповноваженими суб'єктами статусу доказу у кримінальному провадженні.

Законодавець, закріпивши засаду змагальності, здійснив розподіл учасників кримінального провадження (п. 19 ст. 3 КПК України) на відповідні сторони, цим самим ще раз підкреслив існування принципу змагальності. В той же час законодавець визначає поняття учасників кримінального провадження (п. 25 ст. 3 КПК України). Системний аналіз глави 3 КПК України дозволяє зробити висновок, що законодавець розподіляє

суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності на такі групи: суд (ст. 30–35 КПК України); сторона обвинувачення (ст. 36–41, 55–59 КПК України); сторона захисту (ст. 42–54 КПК України); інші учасники кримінального провадження (ст. 60–74 КПК України). Сторонами кримінального провадження є певна сукупність учасників кримінального процесу, які об'єднані процесуальним інтересом. Такі інтереси сторін є протилежними, оскільки вони впливають з основних напрямків діяльності суб'єктів кримінального процесу, тобто їх процесуальних функцій. Процесуальний інтерес отримує своє вираження в поведінці учасника кримінального провадження, яка спрямована на досягнення певного результату.

Суб'єктами доказування у кримінальному провадженні у досудовому розслідуванні зі сторони обвинувачення є прокурор, слідчий, керівник органу досудового розслідування. На зазначених суб'єктів покладається обов'язок доказування обставин, передбачених ч. 1 ст. 91 КПК України, що обумовлено принципом публічності кримінального провадження та наділення їх відповідними владними повноваженнями. Також до сторони обвинувачення згідно п. 19 ст. 3 КПК України законодавець відносить потерпілого, його представника та законного представника у випадках, передбачених процесуальним законом. Однак, як сторона обвинувачення потерпілий виступає тільки під час судового провадження, оскільки він вправі підтримувати обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення. Таке підтримання обвинувачення можливе у справах як публічного, так і приватного обвинувачення.

Сторона захисту у кримінальному провадженні не наділена владними повноваженнями щодо отримання доказів, тому у досудовому розслідуванні, як зазначає Л. В. Карабут, неможлива рівність прав сторін у збиранні доказів [3, с. 172].

Всі інші учасники кримінального провадження, в тому числі і потерпілий, мають право, а не обов'язок отримувати докази. Отримання доказів, на нашу думку, захисником може бути його обов'язком, оскільки останній відповідно до ч. 1 ст. 47 КПК України зобов'язаний використовувати всі дозволені засоби захисту з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів підзахисного, та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають його кримінальну відповідальність.

Характерною особливістю отримання доказів у досудовому розслідуванні слідчим, прокурором є можливість тимчасового обмеження окремих конституційних прав, свобод людини і громадянина, а в окремих випадках застосування заходів примусу. Зокрема, при проведенні огляду чи обшуку житла чи іншого володіння особи, можуть бути обмежені конституційні права, які передбачені в ст. 30–32 Конституції України. Натомість, сторона захисту такими владними повноваженнями не наділена, але має право ініціювати проведення слідчих (розшукових) дій шляхом подання слідчому, прокурору клопотань, які розглядаються в порядку ст. 220 КПК України.

Тимчасове обмеження конституційних прав та здійснення примусу допускається при проведенні освідування підозрюваного, свідка чи потерпілого у випадку відмови цих осіб від добровільного освідування (ч. 3 ст. 241 КПК України). Також відповідно до ч. 3 ст. 245 КПК України у разі відмови особи добровільно надати біологічні зразки слідчий суддя, суд має право дозволити слідчому, прокурору або зобов'язати їх здійснити відбирання таких зразків примусово. Чинне процесуальне законодавство не зазначає, які саме заходи примусу в таких випадках можна застосувати і чи можна застосовувати примусові медичні процедури до підозрюваного. Отримання доказів із застосуванням сторо-

ною обвинувачення надмірного примусу може свідчити про заподіяння такої особі приниження чи страждання, що може мати наслідком визнання такого доказу недопустимим згідно ст. 87 КПК України. У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Яллох проти Німеччини» від 11 липня 2006 року зазначається, що застосування примусу під час проведення процесуальної дії повинно бути «винятково необхідним» для отримання доказу і «менш шкідливим» для недоторканності особи [4].

До суб'єктів отримання доказів зі сторони обвинувачення, крім слідчого, прокурора, керівника органу досудового розслідування, також потрібно відносити співробітників оперативних підрозділів, які в порядку, передбаченому ч. 3 ст. 41 КПК України, під час виконання доручень слідчого, прокурора, користуються повноваженнями слідчого, здійснюючи відповідні слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії, з метою отримання доказів в кримінальному провадженні. Таким чином працівники оперативних підрозділів під час виконання письмових доручень можуть отримувати докази, за допомогою яких встановлюються обставини, що мають значення для кримінального провадження.

Таким чином отримання доказів стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні має такі сутнісні ознаки: 1) наявність владних повноважень сторони обвинувачення на отримання доказів; 2) дії, які спрямовані на отримання доказів, носять активний діяльнісний характер; 3) на сторону обвинувачення покладено обов'язок збирання доказів у досудовому розслідуванні; 3) може супроводжуватись тимчасовим обмеженням конституційних прав і свобод людини і громадянина; 4) в окремих випадках існує можливість застосування заходів примусу. В той же час діяльність сторони захисту, на відміну від сторони обвинувачення, щодо отримання доказів під час досудового розслідування такими рисами не наділена.

Повноваження сторони обвинувачення щодо отримання доказів передбачені ч. 2 ст. 93 КПК України, які ще в теорії кримінального процесу називають способами збирання доказів [5, с. 51]. Однак, законодавцем способи отримання доказів визначені в загальному вигляді, що на практиці породжує ряд проблемних питань. Отримання доказів стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні у кримінальному провадженні здійснюється наступними способами: 1) проведення слідчих (розшукових) дій; 2) проведення негласних слідчих (розшукових) дій; 3) витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок; 4) проведення інших процесуальних дій; 5) здійснення міжнародного співробітництва під час кримінального провадження (міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій, кримінальне провадження в порядку перейняття). Аналіз кримінального процесуального законодавства дозволяє дійти висновку, що в ст. 93 КПК України зазначено загальні способи отримання доказів, оскільки кожен із суб'єктів сторони обвинувачення наділений різними повноваженнями.

Способи отримання доказів стороною захисту передбачені ч. 3 ст. 93 КПК України, які на перший погляд є ідентичними зі способами збирання доказів стороною обвинувачення. Порівняння зазначених способів свідчить про те, що сторона захисту наділена значно вужчими правами щодо отримання доказів на досудовому розслідуванні. Така відмінність способів отримання доказів пов'язана із дією у вітчизняному кримінальному процесі принципу публічності.

Основним способом отримання доказів стороною обвинувачення під час досудового розслідування є проведення слідчих (розшукових) дій. Однією із сутнісних ознак слідчих (розшукових) дій,

як слушно зазначає Д. Б. Сергєєва, є проведення їх з метою не тільки виявлення, а й закріплення фактичних даних і відомостей про їх джерела для отримання чи перевірки доказів у кримінальному провадженні [6, с. 182]. Зазначений спосіб отримання доказів найбільш повно регламентований главою 20 КПК України, оскільки законодавець передбачив вичерпний перелік слідчих (розшукових) дій. Всі інші дії слідчого, які передбачені процесуальним законом, що прямо не пов'язані з отриманням та перевіркою доказів, прийнято позначати терміном «інші процесуальні дії» слідчого. Саме слідчий в силу своєї процесуальної самостійності наділений значними повноваженнями щодо отримання доказів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій. Слідчий у досудовому розслідуванні здійснює пошук та закріплення фактичних даних, що свідчать про винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення та наприкінці досудового розслідування складає обвинувальний акт з метою направлення його для судового розгляду. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 40 КПК України слідчий уповноважений проводити самостійно слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії. Повноваженнями щодо проведення слідчих (розшукових) дій у досудовому розслідуванні кримінальних проступків також можуть бути наділені співробітники інших підрозділів органів внутрішніх справ, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства. Однак, слідчому заборонено проводити негласні слідчі (розшукові) дії під час розслідування кримінальних проступків.

Відповідно до п.п. 3, 5 ч. 2 ст. 40 КПК України слідчий має право доручати проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам та звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотанням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, прове-

дення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Проте, на практиці слідчі підрозділи не можуть надавати оперативним підрозділам доручення про виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи згідно ст. 236 КПК України. В резолютивній частині даної ухвали слідчі судді зазначають безпосереднього слідчого чи прокурора, яким надається дозвіл на обшук. Тому оперативні підрозділи фактично не мають правових підстав для проведення такого обшуку. На нашу думку, ч. 1 ст. 236 КПК України доцільно доповнити положенням про надання можливості виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи оперативним підрозділам за дорученням слідчого, прокурора. Це ж стосується суб'єктів виконання ухвали слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів згідно ст. 165 КПК України.

Повноваження прокурора щодо отримання доказів шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій є аналогічними з повноваженнями слідчого. Але, на відміну від слідчого, прокурор не здійснює безпосереднє досудове розслідування у повному обсязі, а тільки при необхідності особисто проводить слідчі (розшукові) дії чи бере у них участь. Як процесуальний керівник прокурор наділений повноваженнями давати вказівки слідчому щодо проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Відповідно до Наказу Генерального прокурора України «Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність» № 4/1 від 03.12.2012 р. уповноваженим прокурорам, з метою найповнішого використання своїх прав щодо проведення перевірок, усунення порушень, допущених при здійсненні оперативно-розшукової діяльності, поновлення порушених прав і свобод громадян, наказується надавати

письмові вказівки [7]. Прокурор погоджує або відмовляє у погодженні клопотань слідчого до слідчого судді про проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій. На думку І.В. Гловок, – проведення слідчих (розшукових) дій є основою для формування доказової бази кримінального провадження, яка потім буде використана для формулювання обвинувачення [8, с. 663] та підтримання його під час судового розгляду.

Таким чином, тільки сторона обвинувачення в особі прокурора, слідчого, керівника органу досудового розслідування, співробітника оперативного підрозділу під час виконання доручення слідчого вправі отримувати докази шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, вичерпний перелік яких міститься у главах 20, 21 КПК України.

Витребування та отримання стороною обвинувачення від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок як спосіб отримання доказів не має чітко визначеної правової регламентації в КПК України [9, с. 250]. У законодавстві не міститься прямої заборони органам досудового розслідування звертатися до юридичних і фізичних осіб із вищезазначеними запитами, однак відсутність такої заборони не означає існування зустрічного обов'язку останніх надавати документи, речі тощо, які у такому запиті вимагаються. В змісті таких запитів інколи міститься положення про обов'язковість надання таких речей та документів, що не відповідає чинному КПК України.

На нашу думку, на практиці існує ще один спосіб отримання доказів, а саме прийняття стороною обвинувачення доказів у випадку їх добровільного надання юридичними чи фізичними особами з власної ініціативи. Однак, статусу до-

казів зазначені речі і документи, на нашу думку, набудуть після їх огляду та приєднання до кримінального провадження, про що сторона обвинувачення складе відповідний протокол. Таким чином, чинний КПК України необхідно доповнити таким способом отримання доказів, як прийняття доказів у випадку їх добровільного надання юридичними чи фізичними особами з власної ініціативи.

Зазначене свідчить про спрощення процесуальної форми отримання доказів. Як вбачається, більш чітка правова регламентація в КПК України отримання доказів вищевказаними способами сприятиме забезпеченню можливості здійснення перевірки й оцінки доказів з точки зору їх належності та допустимості.

Отримання доказів стороною обвинувачення можливе також шляхом проведення інших процесуальних дій, передбачених КПК України. О.Г. Шило зазначає, що серед заходів забезпечення кримінального провадження є такі, які безпосередньо спрямовані на збирання та збереження доказів: тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна [10, с. 357]. Вважаємо доцільним погодитися із зазначеним, разом з тим ця точка зору потребує уточнення. Заходи забезпечення кримінального провадження можуть бути способом отримання доказів тільки в тому випадку, якщо інші способи їх отримання відповідно до ст. 93 КПК України не дали бажаного результату. Як зазначає Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, при розгляді клопотань про тимчасовий доступ до речей і документів слід враховувати, що беручи до уваги зміст положень ч. 1 ст. 86, частин 2 та 3 ст. 93 КПК, застосування стороною кримінального провадження такого способу збирання доказів як вилучення речей чи документів (ч. 7 ст. 163 КПК) під час отримання доступу до речей і документів може здійснюватися у випадках, якщо: 1) особа, у володінні якої знаходяться речі або документи,

не бажає добровільно передати їх стороні кримінального провадження або є підстави вважати, що вона не здійснить таку передачу добровільно після отримання відповідного запиту чи намагатиметься змінити або знищити відповідні речі або документи; 2) речі та документи згідно зі ст. 162 КПК містять охоронювану законом тасмницю і таке вилучення необхідне для досягнення мети застосування цього заходу забезпечення. В інших випадках сторона кримінального провадження може витребувати та отримати речі або документи за умови їх добровільного надання володільцем без застосування процедури, передбаченої главою 15 КПК України [11].

Таким чином, отримання доказів стороною обвинувачення повинно відбуватися тими способами, які зазначені в ч. 2 ст. 93 КПК України. Неправильне розуміння органами досудового розслідування зазначених положень КПК України фактично зумовлює підміну слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій заходом забезпечення кримінального провадження. Зазначене підтверджується положеннями ч. 4 ст. 132 КПК України, згідно якої застосування заходів за-

безпечення кримінального провадження не допускається, якщо слідчий, прокурор не доведе, що потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання у права і свободи особи, про який йдеться в клопотанні слідчого чи прокурора. Тому слідчий суддя зобов'язаний врахувати можливість без застосуваного заходу забезпечення кримінального провадження отримати речі і документи, які можуть бути використані під час судового розгляду для встановлення обставин у кримінальному провадженні.

Таким чином аналіз повноважень сторін обвинувачення та захисту щодо отримання доказів під час досудового розслідування ставлять під сумнів реальне існування в цій стадії процесу принципу змагальності. Розподіл процесуальних функцій та наявність судового контролю під час досудового розслідування ще не свідчить про рівність сторін під час отримання доказів на досудовій стадії процесу. Зазначене свідчить про необхідність внесення змін у чинне законодавство, які спрямовані на надання додаткових прав стороні захисту щодо отримання доказів під час досудового розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Капліна О. В. Збирання доказів сторонами кримінального провадження / О. В. Капліна // Актуальні проблеми доказування в кримінальному провадженні: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (27 листопада 2013 р., м. Одеса / відпов. за випуск Ю. П. Алєнін. – Одеса: Юридична література, 2013. – С. 223–229.
2. Погорєцький М. А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: монографія / М. А. Погорєцький. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с.
3. Карабут Л. В. Структура доказування у контексті змагальності за новим Кримінальним процесуальним кодексом України / Л. В. Карабут // Докази і доказування за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (до 75-річчя з дня народження доктора юридичних наук, професора Михайла Макаровича Михєєнка): матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 6–7 грудня 2012 р., м. Київ. – Х.: Видавєць Строкєв Д. В., 2013. – С. 171–173.
4. Рішення Європейського суду з прав людини «Яллох проти Німєччини» (Jalloh v Germanu) [GC], 54810/00, 11 липня 2006 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/>.
5. Грошевий Ю. М. Докази і доказування у кримінальному процесі. Науково-практичний посібник / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – К.: КНТ, Видавєць Фурса С. Я., 2006. – 272 с.
6. Сергєєва Д. Б. Поняття та види слідчих (розшукових) дій за чинним КПК України / Д. Б. Сергєєва // Право України. – 2014. – № 11. – С. 180–188.
7. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність: Наказ Генерального прокурора України від 03.12.2012 р. № 4/1 гн: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/GP12041.html.

8. Гловюк І. В. Повноваження прокурора та керівника органу досудового розслідування (у контексті законопроектних пропозицій) / І. В. Гловюк // Правове життя сучасної України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: у 2 т. Т. 1 / відп. ред. В. М. Дрьомін. – Одеса: Юридична література, 2014. – С. 661–663.

9. Гуртієва Л. М. Способи збирання та перевірки доказів на стадії досудового розслідування / Л. М. Гуртієва // Актуальні проблеми доказування в кримінальному провадженні: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (27 листопада 2013 р., м. Одеса / відпов. за випуск Ю. П. Алєнін. – Одеса: Юридична література, 2013. – С. 248–253.

10. Шило О. Г. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження з метою збирання доказів / О. Г. Шило // Докази і доказування за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (до 75-річчя з дня народження доктора юридичних наук, професора Михайла Макаровича Михєєнка): матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 6–7 грудня 2012 р., м. Київ. – Х.: Видавець Строков Д. В., 2013. – С. 356–358.

11. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» від 05.04.2013 р: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. – Закон і бізнес. – 2013. – № 17. – С. 16.

Grynyuk V. Realization of principle of competitiveness of sides by prosecuting party during the pre-judicial inquiry.

This article is devoted to the study of the issue of reception of evidence by prosecuting party during pre-trial investigation. Questions of elements of criminal procedural proving and taking part in the process of reception of evidences by the sides of prosecution and defense were considered in the article. Credentials of such parties of criminal procedures as the prosecutor, legal investigator, chief of pre-trial procedural investigation department, operational departments, injured party concerning acquisition of evidence were analyzed in the article. Methods of evidence receipts during pre-trial investigation by prosecuting party were examined, and it was mentioned that there are certain gaps and discrepancies (in the Criminal Procedural Code of Ukraine) which don't correspond to requirements of legal techniques of principle of competitiveness. Proposals concerning improvement of procedural form of reception of evidence by sides of prosecution and defense were formulated.

Keywords: *principle of competitiveness, proof, receipt of evidence, methods of collecting of evidence, methods of receipt of evidence.*

Стаття надійшла до редакції журналу 12.10.2014 р.